

правди до старих релігійних видумок і неможливостий. Така латанина довго не вдержить ся на світі і правда мусить вийти на верх. Людський ум виростає зі свого дитячого віку, а zarazом виростає зі своїх дитячих поглядів і ідеалів. Релігія попереджала науку і мусить уступити перед еї світом. Закони божі лиш тоді знайдуть послух у людий, як не будуть в суперечности зі законами природи і покинуть свою баламутну назву.

Правдива релігія не знає нічого надприродного. Всьо, що є, має свої природні причини і підлягає вічним і незмінним законам. Говорить Говард Мур: „Чим люди більше знають про хемію і фізику і еволюцію і природне право, тим менше в них віри у надприродне. Не може молити ся чоловік дійсно вчений. Молитва є ненауковою. Ніякий еволюціоніст не стане вірити в божественний початок річий. Релігія мала свій природний початок, подібно як вуголь і кам'яна сіль, і ріки з долинами і горами, і усе иньше. Вона повставала в робітні людських почувань і людської уяви. Боги не сотворили людий; люди сотворили богів.”

Тому і дивно, дуже дивно, що деякі люди беруть ся доказувати про згідність пануючої в сучаснім суспільстві релігії з соціалізмом і вважають Христа одним з перших соціалістів. Великий будівничий соціалістичного руху, Кароль Маркс, не шукав за соціалізмом в Біблії, ані в жадній релігії, але шукав за ним у своїм розумі, жаднім правди і справедливости. Про релігію Маркс говорив. „Релігія є наркотиком для народа. Знищене релігії як приємности народних мас є приверненем правдиво-